

MIT TANUL A MAGYAR ASZTALOS?

Benedek Tibor
okl. mérnök tanár

A szakképzés rendszere (is) állandó változásban van, mivel jóformán folyamatosan nyomon kell követnie azokat az elvárásokat, melyeket a munkaerőpiac támaszt a képző intézményekkel szemben. Így az elmúlt években a szakképzésre vonatkozó jogszabályok is változáson mentek át. E jogszabályi változások között az egyik legmeghatározóbb volt a szakképzési kerettantervek átalakítása. Erre 2013 tavaszán került sor, majd három tanév elteltével, 2016. szeptember 01-től kisebb módosításokkal ismét új kerettantervek alapján indult az egyes szakmák oktatása.

Azóta eltelt egy tanév, s így érdemes átgondolni, hogy mit tanult, valamint a következő két évben mit fog tanulni a magyar szakképzésben részt vevő asztalos tanuló. Az alábbiakban a 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet szakképzési kerettantervekre vonatkozó melléklete alapján az asztalos szakképesítés témakörei, tantárgyai kerülnek bemutatásra.

A KÉPZÉSI SZERKEZET FELÉPÍTÉSE

2016. szeptember 01-től a kerettantervek változásával az iskolatípusok megnevezése is változott, a szakiskolát szakközépiskolának, a szakközépiskolát pedig szakgimnáziumnak nevezték át. Így az általános iskola nyolcadik évfolyamát elvégzett tanuló, amennyiben szakmát szeretne tanulni, szakközépiskolába jelentkezik és

három év elteltével szakmát, majd amennyiben további két évet tölt el az iskolapadban, érettségit szerezhet. A szakgimnáziumi képzés esetén a tanuló négy év elteltével érettségit, majd egy év alatt a képzés irányának megfelelő szakmát szerezhet. Abban az esetben, ha a tanuló a szakma tanulásához szükséges közismereti követelményeket már korábban teljesítette, vagy érettségi

vizsgálással rendelkezik, számára nem három-, hanem két éves a teljes képzési idő, ebben az esetben közismereti tantárgyakat nem kell tanulnia.

KÖZISMERETI TANTÁRGYAK – KULCSKOMPETENCIÁK

A szakközépiskola három éve alatt a közismereti tantárgyak keretében az iskola igyekszik a tanulók kompetenciáit, azaz a hozzáértést, a jártasságot több területen fejleszteni. Ezek közé tartoznak az alábbiak: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetenciák, természettudományos és technikai, valamint digitális kompetenciák, szociális és állampolgári kompetenciák, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciák, az esztétikai és művészeti tudatosságához és kifejezőképességéhez tartozó kompetenciák, végül, de nem utolsósorban a hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése. Mindezek az Európai Unió referenciakeretében is megjelennek, mint kulcskompetenciák. Az adott kompetenciák fejlesztése tantárgyasítva történik, melynek során a tanulók a következő tantárgyakat tanulják: kommunikáció–magyar nyelv és irodalom; idegen nyelv; matematika; társadalomismeret; természetismeret; testnevelés, valamint heti egy órában az osztályközösség-építő program tantárgy áll az osztályfőnökök rendelkezésére. A cél természetesen az, hogy a közismereti tantárgyak elősegítsék a szakmai szövegértés, a szakmai számítás, a szakmai idegen nyelv, valamint az adott szakképesítésre jellemző szakmai gondolkodásforma elsajátítását.

ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI KÉPZÉS

A szakmai tantárgyak során előírás-ként jelenik meg az adott

szakképesítés esetén az elméleti és a gyakorlati képzés megfelelő aránya, mely jelen esetben azt jelenti, hogy az asztalos tantervben a szakmai elméleti órák harminc-, míg a gyakorlati órák hetvenszázalékos bontásban szerepelnek. Minden évfolyamra külön kerülnek meghatározásra az adott tantárgyak heti óraszámai. A teljes óraszám 10%-ával (szabad sáv) az oktatási intézmény rendelkezik, azon tantárgyak óraszámát bővítve ezzel, amelyeket szükségesnek lát.

A gyakorlati órákat az első évben az oktatási intézmény tanműhelyében töltik a tanulók. Amennyiben a tanuló szerződésre jogosult gazdálkodó szervezetnek van külön tanműhelye, amely kizárólag gyakorlati képzési célt szolgál, akkor már az első évben is a gazdálkodó szervezet tanműhelyében lehetnek a tanulók. Egyéb esetben a kilencedik évfolyamot követő összefüggő szakmai gyakorlat során és a 10–11. évfolyamon vannak külső gyakorlaton a tanulók, egészen a tanulmányukat lezáró vizsga előtti szorgalmi időszak végéig. A kilencedik és tizedik évfolyamot követően 140 órás összefüggő szakmai gyakorlaton

vesznek részt az adott gazdálkodó szervezetnél.

SZAKMAI TANTÁRGYAK

A KILENCEDIK ÉVFOLYAMON

Az első évben az elméleti tantárgyak sorában munkavédelmi alapismereteket, a munkaeszközök biztonságát, valamint munkavédelmi jogi ismereteket tanulnak a munkahelyi egészség és biztonság tantárgy kapcsán. A tanulók gyakorlati oktatás keretében a biztonságos munkavégzés gyakorlata tantárgy során a faipari szerzőszámok, eszközök, faipari gépek biztonságtechnikáját sajátítják el, melyre különösen szükség van, hiszen a tanulók a műhelyekben már találkoznak faipari alapgépekkel. A konkrét szakmai tantárgyak között három elméleti tantárgy van: faipari szakmai és gépismeret; asztalosipari szerelési ismeretek, valamint faipari szakrajz. A tanulók e tantárgyak keretében a tömörfa-megmunkálás alapjait, az alapszerkezetek kialakítását tanulják meg. Emellett megismerkednek a szerelési dokumentációkkal, a helyszíni szerelés feladataival is, szakrajzból pedig síkmértani szer-

kesztéseket végeznek, fakötéseket ábrázolnak. A fennmaradó órakeretben a gyakorlati tudásukat mélyítik el a faipari szakmai gyakorlat és az asztalosipari szerelési gyakorlat tantárgyak során. Lényegében az elméleti és a gyakorlati oktatás egymással párhuzamosan halad, az ismeretanyag mélyebb elsajátítása érdekében. A kilencedik évfolyam tavaszi időszakában a tanulók gyakorlati szintvizsgát tesznek, ahol egy gyakorlati vizsga keretében mutatják be, hogy milyen szintre jutottak az eltelt hónapokban. A sikeres szintvizsga megléte a feltétele a tanulószerveződés megkötésének és így a külső gyakorlat megkezdésének.

SAKMAI TANTÁRGYAK A TIZEDIK ÉVFOLYAMON

Ezen az évfolyamon továbbra is megtalálható a biztonságos munkavégzés alapjai tantárgy, azonban itt már környezetvédelmi ismereteket is tanulnak a diákok a munka- és tűzvédelem mellett, valamint a faipari gépek biztonságtechnikája továbbra is oktatásra kerül. Az asztalosipari szerelési gyakorlat tantárgy keretén belül az alapszerkezetek készítése mellett különféle asztalosipari termékek szerkezeti összeállításait végzik, technológiai sorrend és szerelési dokumentáció alapján. Új tantárgyként jelenik meg a szerkezetan-szakrajz és technológia, mely egyben az egyik leglényegesebb tantárgy, hiszen a szakmai vizsga írásbeli részében ez a témakör hangsúlyosan jelenik meg. Ekkor a bútorasztalos-szerkezeteket, a lapszerkezetű termékek gyártását, valamint a ragasztás és a felületkezelés technológiáját ismerik meg a tanulók, és ezzel összhangban az asztalosipari szakmai gyakorlat keretében az elméleti ismeretekhez kapcsolódó

gyakorlati munkákat készítene a faipari műhelyekben. Szintén a képzés második évében jelennek meg azok a tantárgyak, melyek a gépkezeléshez kapcsolódnak, és a faipari megmunkálás gépeit, szerszámaikat ismerik meg a gépkezelési ismeretek és a gépkezelési gyakorlat tantárgyak keretében. Az adott évfolyam egyik legkomplexebb tantárgya a gyártás-előkészítési ismeretek tantárgy, mely négy témakört is magában foglal: anyagismeret, műszaki dokumentáció, vállalkozásműködtetés, valamint számítástechnika a faiparban.

SAKMAI TANTÁRGYAK A TIZENEGYEDIK ÉVFOLYAMON

Végzős tanulóként a diákok megismerkednek a munkajog világával, ezen belül a munkaviszony- létesítéssel, az álláskeresési technikákkal a foglalkoztatás II. tantárgy keretében. E tantárgy párájaként, melynek neve a foglalkoztatás I., az általuk tanult idegen nyelv kerül fejlesztésre, rendszerezésre, immáron munkavállalói oldalról, az adott szakmára jellemző szókincs, nyelvi kifejezési módok elsajátításával. Az asztalosipari szerelési gyakorlat kapcsán a kerettanterv már célirányosan a helyszíni szerelési feladatokra helyezi a hangsúlyt, és a szerkezetan-szakrajz és technológia tantárgy keretében a bútorasztalos-termékek mellett megjelennek az épületasztalos-termékek típusaira, jellemzőire vonatkozó ismeretek. Az asztalosipari szakmai gyakorlat tantárgy témái lényegében megegyeznek az előző év témáival, azonban a lapanyagok megmunkálása, a felületkezelés gépei, berendezései már új ismeretanyagként jelennek meg a gépkezelési ismeretek és a gépkezelési gyakorlat tantárgyak kapcsán. Utolsó évben a gyártás-előkészítési ismeretek tantárgy során a tanulók

már csak anyagismeretet tanulnak és a műszaki dokumentációkhoz kapcsolódó információkat sajátítják el.

A CÉL – AVAGY HOVA KELL ELJUTNIA HÁROM ÉV ALATT AZ ASZTALOS TANULÓNAK?

Minden szakképesítésnek van szakmai és vizsgakövetelménye, mely az asztalosszakma esetében írásbeli, gyakorlati, szóbeli vizsgát ír elő. Az asztalos tanulónak a szorgalmi időszak alatt vizsgaremekek kell készítenie, hogy vizsgára bocsátható legyen. Ezt követően a gyakorlati vizsgán gépkezelési, famegmunkálási, asztalosipari szerelési feladatból kell sikeres vizsgát tennie. Az írásbeli vizsgatevékenység során már a fentiekben említett szerkezetan-szakrajz, technológia, anyagismeret témakörökből fog vizsgázni, majd szóbeli vizsgát tesz munkavédelmi és technológiai ismeretekből egy központilag összeállított tételsor alapján. Amennyiben mindhárom vizsga sikeres, a vizsgázó asztalos végzettséget igazoló OKJ-s bizonyítványt kap, melynek birtokában tovább folytathatja tanulmányait és két év alatt érettségi bizonyítványt szerezhethet, vagy amennyiben úgy dönt, akkor a vizsgát követő napon már munkába is állhat.

MIT TANUL A MAGYAR ASZTALOS?

Lényegében a kerettanterv alapján az asztalosszakma minden területével megismerkedik. Tapasztalatok alapján azonban az látható, hogy a szakközépiskolai képzések során sajnos a tanulók a legtöbb esetben alulmotiváltak és csupán kemény küzdelmek során lehet őket arra megtanítani, ami a központilag előírt tantervben szerepel. Ebben a küzdelemben mindkét fél részéről segítség lehet az, ha az adott megyében az asztalosszakma hiányszakképesítésként jelenik meg, s így a tanuló a Szabóky Adolf Szakképzési Ösz-

töndíj rendszerbe bekapcsolódva, tanulmányi átlageredménytől függően, havi 10.000 forinttól 35.000 forintig terjedő ösztöndíjat kaphat. Szintén gyakorlati tapasztalat, hogy az iskolában folyó elméleti képzés mellett nagyon sok múlik a gazdálkodó szervezetnél zajló gyakorlati képzésen is, hiszen az oktatás nagy részét ők biztosítják, s így a szakmai vizsga gyakorlati részére is ők készítik fel a tanulókat. Mint minden szakma esetében, itt is elmondható, hogy lényegében három szereplőn múlik az oktatás eredményessége: a szakképző iskolán, a gazdálkodó szervezeten, a tanuló képességein

és megfelelő hozzáállásán, hiszen elegendő tanulás, gyakorlás és szakmaszeretet nélkül senkiből sem lesz jó asztalos. ■

Forrás:

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről 30/2016. (VIII. 31.) NGM rendelet 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról

Képek forrása:

<http://newlineconstruction.co.uk/our-services/carpentry-joinery/>
<http://digi-guide.wnc.ac.uk/construction-and-building-services/carpentry-and-joinery.aspx>
<https://pfollansbee.wordpress.com/2010/02/16/joiners-work-gre-en-woodworking/>
<http://www.reading-college.ac.uk/school-leaver/vocational/construction-and-building-services/construction-and-civil-engineering-btec-level-3-diploma>

ZOL-GÉM KFT.
Mesterek Minősége

Műszárított: F. és G. bükk, tölgy, kőris, juhar, éger, cseresznye, kerti és F. dió, hárs, akác, Borovi, luc, vörösfenyő

Borovi: Ajtó és ablakfrízek, borovi táblák

ZOL-GÉM Kft.

Cím: 8000 Székesfehérvár, Seregélyesi út 98-114.
 Tel.: 06-20/986-2070, 06-20/257-3269, 06-20/960-9278
 Online: www.zol-gem.hu E-mail: zol-gem@zol-gem.hu